

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΕΠΑΛ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΒΙΩΜΑΤΑ, ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ, ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

A. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Η σημασία της φιλίας στη ζωή μας

Το ελαφρώς διασκευασμένο κείμενο της Έλενας Γκίκα αντλήθηκε στις 30-03-2021 από το εκπαιδευτικό ιστολόγιο του θεολόγου Αλέξανδρου Γκίκα: <https://blogs.sch.gr/alexgkikas>.

Έχετε ποτέ φανταστεί τη ζωή σας χωρίς κάποιο πρόσωπο με το οποίο να γελάτε, να περνάτε καλά, να αστειεύεστε, να μιλάτε για διάφορα θέματα, να κλαίτε μπροστά του χωρίς δισταγμό και να ακουμπάτε το κεφάλι σας στον ώμο του σε δύσκολες και όχι μόνο στιγμές; Αν αυτό ήταν ποτέ δυνατό να γίνει πραγματικότητα, η ζωή μας θα ήταν τόσο άδεια, όσο τίποτα δεν υπήρξε ποτέ σε ολόκληρο τον κόσμο. Θα ήταν όπως μια Γη χωρίς νερό, δηλαδή χωρίς κανένα σημάδι ζωής, χωρίς κανένα ζωντανό οργανισμό. Τότε, το χάος μπορεί να βασιλεύε σε ολόκληρο το σύμπαν. Το νερό είναι κάτι που όλοι μας χρειαζόμαστε· κάτι το πολύ σημαντικό. Το ίδιο είναι και η φιλία.

Ωστόσο, υπάρχει ένα ζήτημα. Στη ζωή μας συναντάμε νέους ανθρώπους. Συζητάμε με αυτούς πολλά θέματα. Μοιραζόμαστε κάποιες από τις στιγμές μας μαζί τους. Έτσι, η ερώτηση είναι η εξής: «Πώς μπορούμε να καταλάβουμε αν είναι αληθινοί μας φίλοι και τότε μπορούμε να τους αισθανθούμε ως τους καλύτερούς μας φίλους;» Πιστεύω ότι η απάντηση κρύβεται στην καρδιά μας. Ήμουν πολύ προσεχτική στο να διαλέξω τη σωστή λέξη σχετικά με τη φιλία. Δε δημιουργούμε φίλους, όπως οι περισσότεροι από μας πιστεύουν. Τους κερδίζουμε. Οι φίλοι γεννιούνται, δε γίνονται. Είναι, όπως οι άγγελοι, δοσμένοι από το Θεό να μας ακολουθούν σε όλη μας τη ζωή. Και για να γίνω πιο συγκεκριμένη, πρέπει να πω οι «αληθινοί» φίλοι.

Ο καθένας έχει φίλους. Αλλά πραγματικούς, πιστούς, έμπιστους φίλους; Οι αληθινοί φίλοι είναι, όπως τα διαμάντια, ανεκτίμητοι και σπάνιοι. Οι ψεύτικοι φίλοι είναι όπως τα φύλλα, που τα βρίσκουμε παντού. Αυτός είναι και ο λόγος που ένας

πραγματικός φίλος είναι δύσκολο να βρεθεί, δύσκολο να χαθεί και αδύνατο να ξεχαστεί. [...]

A3. Στο κείμενο αναφέρεται η εξής διαπίστωση: «Δε δημιουργούμε φίλους, όπως οι περισσότεροι από μας πιστεύουν. Τους κερδίζουμε. Οι φίλοι γεννιούνται, δε γίνονται.». Εσύ πώς πιστεύεις ότι χτίζονται οι «αληθινές» φιλίες; Πόσο σημαντική είναι η φιλία για τη ζωή των εφήβων και για ποιους λόγους; Να καταθέσεις τις απόψεις σου σε άρθρο 200-250 λέξεων που θα δημοσιευτεί στο ιστολόγιο του σχολείου σου.

Μονάδες 25

B. Λογοτεχνικό κείμενο

ΕΛΕΝΑ ΦΕΡΡΑΝΤΕ (1943-)

Η υπέροχη φίλη μου (απόσπασμα)

Η δημοφιλής Ιταλίδα συγγραφέας Έλενα Φερράντε στο πρώτο βιβλίο της «Τετραλογία της Νάπολης» (2011) με τίτλο «Η υπέροχη φίλη μου», εκδ. Πατάκης, 2016, καταγράφει την ιστορία μιας παιδικής φιλίας που χτίζεται ανάμεσα στις δύο ηρωίδες στη δεκαετία του '50 σε μια φτωχογειτονιά της Νάπολης. Το απόσπασμα αναφέρεται στην εφηβεία τους: η Έλενα συνεχίζει τις σπουδές της στο Λύκειο και η Λίλα εργάζεται στο τσαγκάρικο του πατέρα της.

Οι δύο πρώτες τάξεις του Λυκείου ήταν πολύ πιο κουραστικές από το Γυμνάσιο. Με έβαλαν σε μια αίθουσα με σαράντα δύο μαθητές, μια από τις ελάχιστες μεικτές τάξεις εκείνου του σχολείου. Τα κορίτσια ήταν ελάχιστα, δεν ήξερα ούτε ένα. [...] Τους πρώτους μήνες η καινούρια μου σχολική ζωή πέρασε μέσα στη σιωπή, με τα χέρια να πασπατεύουν το μέτωπο και τα μάγουλα, ερεθισμένα από την ακμή. Καθισμένη σ' ένα από τα τελευταία θρανία απ' όπου έβλεπα ελάχιστα όχι μόνο τους καθηγητές, αλλά και ό,τι έγραφαν στον πίνακα, ήμουν μία άγνωστη για τη διπλανή μου, όπως κι εκείνη ήταν μία άγνωστη για μένα. [...] Εφάρμοζα το πρόγραμμα που είχα μάθει από το Γυμνάσιο: μελετούσα όλο το βράδυ μέχρι τις έντεκα και ύστερα από τις πέντε το πρωί μέχρι τις επτά, όταν ερχόταν η ώρα να φύγω.

Βγαίνοντας από το σπίτι φορτωμένη με βιβλία, συναντούσα συχνά τη Λίλα που έτρεχε για να ανοίξει το τσαγκάρικο, να σκουπίσει, να σφουγγαρίσει, να συγυρίσει, προτού φτάσουν ο πατέρας της και ο αδερφός της. Με ρωτούσε τι μαθήματα είχα κάθε μέρα, τι είχα διαβάσει και ήθελε ακριβείς απαντήσεις. Εάν δεν της τις έδινα, με βομβάρδιζε με ερωτήσεις που με άγχωναν ότι δεν είχα διαβάσει αρκετά, ότι δεν ήμουν σε θέση να απαντήσω στους καθηγητές, όπως συνέβαινε τότε και μ' εκείνη. Κάποια κρύα πρωινά, όταν ξυπνούσα τα χαράματα κι έκανα επανάληψη τα μαθήματα στην κουζίνα, είχα την εντύπωση πως, ως συνήθως, θυσίαζα τον ζεστό και βαθύ πρωινό μου ύπνο όχι τόσο για να κάνω καλή εντύπωση στους καθηγητές του πλούσιου σχολείου μου, αλλά στην κόρη του τσαγκάρη. Ακόμη και το πρωινό μου το έπαιρνα βιαστικά εξαιτίας της. Έπινα μονορούφι το γάλα μου κι έτρεχα στον δρόμο μόνο και μόνο για να μη χάσω ούτε ένα μέτρο της διαδρομής που διασχίζαμε μαζί.

Περίμενα στην εξώπορτα. Την έβλεπα να καταφτάνει από την πολυκατοικία της και διαπίστωνα ότι εξακολουθούσε να αλλάζει. Ήταν πλέον πιο ψηλή από μένα. Δεν περπατούσε πια σαν εκείνο το κοκαλιάρικο κορίτσι που ήταν μέχρι πριν από μερικούς μήνες, αλλά σαν να είχε γίνει το βήμα της πιο μαλακό, τώρα που το σώμα της είχε αποκτήσει καμπύλες. Γεια, γεια, πιάναμε αμέσως την κουβέντα. Όταν κοντοστεκόμασταν στη διασταύρωση και χαιρετιόμασταν, εκείνη για να πάει στο τσαγκάρικο, εγώ στον σταθμό του μετρό, έστρεφα συνεχώς πίσω το κεφάλι για να την κοιτάξω μια τελευταία φορά. [...]

Το μετρό ήταν γεμάτο από αγουροξυπνημένα αγόρια και κορίτσια, από τον καπνό των πρώτων τσιγάρων. Εγώ δεν κάπνιζα, δεν μιλούσα με κανέναν. Τα λιγοστά λεπτά της διαδρομής ξανακοιτούσα τρομαγμένη τα μαθήματα..., με τρομοκρατούσε η σχολική αποτυχία. Κι όμως τώρα πια είχα μια και μοναδική πραγματική επιθυμία: να βρω ένα αγόρι αμέσως, προτού μου ανακοινώσει η Λίλα ότι τα έφτιαξε με τον Πασκουάλε. Κάθε μέρα ένιωθα να φουντώνει μέσα μου η αγωνία πως δεν θα προλάβω. [...] Ορισμένες φορές, επιστρέφοντας από το σχολείο, έκανα έναν μεγάλο κύκλο για να μην περάσω μπροστά από το τσαγκάρικο. Αν πάλι την έβλεπα από μακριά, από την αγωνία μου άλλαζα δρόμο. Μόνο που ύστερα δεν άντεχα και πήγαινα να τη συναντήσω, λες και ήταν μοιραίο.

B3. Να επιλέξεις ένα από τα δύο ακόλουθα θέματα. Να καταγράψεις τις απαντήσεις σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

1. Ποιον ρόλο παίζει στη ζωή της πρωταγωνίστριας η παιδική της φίλη, Λίλα; Τι σημασία έχει η φιλία στη δική σου ζωή;

ή

2. Να φανταστείς πώς θα κατέγραφε στο ημερολόγιό της η Λίλα την καθημερινότητα της δικής της ζωής, καθώς και τις σκέψεις και τα συναισθήματά της για τη φίλη της, Έλενα.

Μονάδες 25